

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Nadežda Budimović, Zlatko Čobović, Jelena Petković, Tamara Skrozza, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović, Vlado Mareš i Mateja Agatonović, na sednici održanoj 25. 4. 2024. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „OTKRIVAMO! LGBT UDRUŽENJE 'DA SE ZNA' PRODAJE DROGU U SVOJIM KANCELARIJAMA Borba za prava gej osoba im je paravan za dilovanje!“, objavljenim 10. marta 2024. godine, portal „Alo.rs“

1. prekršio je tačke 4 i 5 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije o obavezi novinara da, kad je neophodno, konsultuje što više izvora i da im omogući da iznesu svoj stav, kao i da je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, клевета i glasina,

2. prekršio je tačku 3 Odeljka IV (Odgovornost novinara), po kojoj je novinar dužan da poštuje pravilo pretpostavke nevinosti i ne sme nikoga da proglasi krivim do izricanja sudske presude,

3. prekršio je i tačku 5 poglavlja IX, po kojoj arhivski audio i video zapisi moraju da budu označeni na odgovarajući način.

Nalaže se portalu „Alo.rs“ da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Udruženje „Da se zna“ u žalbi Savetu za štampu ukazuje da je sporni tekst nastao neposredno nakon što je udruženje organizovalo protest zbog policijske brutalnosti nad dve GLBT+ osobe. Tekstom koji celo udruženje optužuje da u svojoj kancelariji prodaju drogu, prekršene su, po njihovoj oceni, odredbe koje se odnose na istinitost izveštavanja, jer portal ne nudi nikakav dokaz za svoje tvrdnje, a poziva se samo na „izvor blizak udruženju“ i „priča se po gradu“. Uz tekst je objavljena i fotografija zaplenjene droge UP Crne Gore, čime se čitaoci dovode u zabludu je reč o drogi kojom trguje „Da se zna“. Takođe, kako se ističe u žalbi, u celom tekstu ne postoji nijedan izvor, čime je prekršeno poglavlje Odnos prema izvorima informisanja, kao i odredba iz poglavlja Odgovornost novinara koja se odnosi na pravo na

pretpostavku nevinosti. U žalbi se navodi i da je portal, ukoliko je imao neke dokaze, trebalo da o tome obavesti tužilaštvo.

U odgovoru na žalbu, odgovorni urednik Viktor Petrović naveo je da je tekst napisan povodom protesta udruženja i da su izneta saznanja redakcije koja im je predočio izvor blizak udruženju „Da se zna“, čije reči se i citiraju u tekstu - da se to dvoje ljudi, koji se žale na policijsku brutalnost, bavi švercom narkotika i da su u tom stanu držali drogu koja je i pronađena tokom pretresa. Ovo je, kako je istakao, potkrepljeno i policijskim saopštenjem, u kojem je navedno i da je o zapleni obavешteno Prvo osnovno javno tužilaštvo koje se izjasnilo da se nakon veštačenja pronađenih materija protiv te dve osobe podnese krivična prijava za krivično delo neovlašćeno držanje opojnih droga. “Dakle, nismo ‘proizvoljno i tendenciozno’ optužili Udruženje i to ‘ne pružajući ni jedan jedini dokaz za tu tvrdnju’, niti smo ‘izmislili navode o prodaji droge’”, naglasio je urednik. Objasnio je i da je svedočenje njihovog izvora bilo od izuzetne važnosti da bi se osvetlila pozadina na prepad izvedenog protesta protiv policijske brutalnosti koje je organizovalo Udruženje „Da se zna“, jer je javnost bila zbunjena zbog njihovog pojavljivanja na ulicama. Fotografija na kojoj se vidi droga je ilustrativnog karaktera isključivo iz tehničkih razloga – MUP Srbije uz saopštenje o pretresu stana nije prosledilo fotografiju zaplenjene droge. Urednik je naglasio i da veruje da članovi Saveta za štampu dobro znaju da novinari nemaju nikakvu obavezu da o svojim saznanjima obavешtavaju nadležne i pomažu im u sprovođenju istraga.

Po oceni članova Komisije za žalbe, portal je, bez obzira što se poziva na saopštenje MUP-a, izneo veoma ozbiljne optužbe, koje ne proizilaze iz onoga što je zvanično saopšteno. Saopštenje MUP-a odnosi se na pretres stana osoba koje su potom prijavile policijsku brutalnost, ali se u njemu ne navodi ono što „Alo“ već u naslovu tvrdi – da udruženje „Da se zna“ u svojim kancelarijama prodaje drogu. Policija je saopštila da je u stanu pronađena materija koja liči na marihuanu, odnosno spid, kao i da je krivična prijava podneta za neovlašćeno držanje droge. U saopštenju, tako, suprotno tvrdnjama urednika, nema ničega o navodnoj trgovini drogom, a posebno ne o tome da se to radi u prostorijama udruženja.

Taj deo teksta je, kao što se i navodi u žalbi, zasnovan isključivo na tvrdnjama „izvora bliskog udruženju“, koji čak i ne tvrdi da je on svedok, nego govori o tome „da se priča po gradu“ i „da ceo grad to zna“, dodajući i da su neki donatori zbog toga prekinuli saradnju sa njima. Portal za ovo ne nudi nikakav drugi izvor, niti pokušava da to proveri.

Time su, po mišljenju Komisije, prekršena tačka 4 poglavlja I Kodeksa novinara (jer nije konsultovano više izvora), kao i tačka 5 istog poglavlja, jer su iznete nepotvrđene optužbe i glasine.

Takođe, prekršena je i tačka 3 poglavlja IV, koje se odnosi na pravo na pretpostavku nevinosti, budući da je cela organizacija optužena za trgovinu drogom. Redakcija ne treba da, kako ističe žalilac, o svojim saznanjima obavешtava Tužilaštvo, ali ima obavezu da čitaocima ponudi neke dokaze za ovako ozbiljne optužbe.

Osim ovoga, fotografija koja je upotrebljena kao ilustracija za tekst, morala je biti označena kao arhivska da bi bilo jasno da nije nastala na događaju, te da nije reč o drogi koja je zaplenjena prilikom pretresa stana. Portal to nije naznačio i time je prekršena tačka 5 poglavlja IX.

Beograd, 25.4.2024.

Predsedavajuća

Jelena Petković